

54

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Gooikse Heemkring werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde.

Voorzitter : Jean-Paul DE LOECKER
Hoevestraat 17, 1755 Gooik
054/34 29 63

Ere-ondervoorzitter : Jozef VOSSEN
Secretaris : Pat DELRUE
054/56 87 18

Penningmeester : Karl DESMET

Werkten mee aan dit nummer:

Jean-Paul DE LOECKER
René DE LOECKER
Jan HEYVAERT
Sabine LIBAUT
Veerle MAEBE
Frans PEETERMANS
Fred TIMMERMANS

Secretariaat

Archief en lokaal : Bibliotheek
Koekoekstraat 6 1755 Gooik

Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)

De bijdrage voor 2001 is vastgesteld op 450 frank.

De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling :
Jean-Paul DE LOECKER

B.V.B.A. Drukkerij DEPRETER

INHOUD

IN EN OM DE KRING Jean-Paul De Loecker	2
DAGBOEK VAN EEN KONING <i>14 jaar Driekoningen in Kwakenbeek (1983-1997) - deel 4 (slot)</i> Fred Timmermans	7
LEERBEEK ANNO 1951 <i>Mijmeringen bij oude foto's - deel 1</i> René De Loecker	11
KLUDDE MET ZIJN KEET <i>Bespreking van oude volksverhalen in onze streek — deel 1</i> Sabine Libaut	16
GUUEKSE IESTOUREKES / GOOIKSE ANEKDOOTJES <i>Dialectstudie van het Gooiks - derde reeks 9 : de zôvelman</i> Frans Peetermans	20
DE DRIE HAMERTJES <i>Een kerstverhaal</i> Veerle Maebe	22
EEN FOTO UIT DE OUDE DOOS	24
PLANTEN MET EEN VERHAAL: Deel 27 : Sporkehout Jan Heyvaert	25

Beste lezer(es) en heemvriend(in),

Geloof het of niet, maar het jaar 2001 - ook een magisch jaar in de sciencefictionliteratuur - zit er bijna op. In die verhalen neemt de computer stilaan de macht over van de mens. Bij ons is dat nog niet het geval, maar gelukkig hebben we die computer natuurlijk. Zoniet zouden we vele feiten en verhalen uit het verleden van Gooik niet aan jullie kunnen doorgeven op deze mooie manier.

Het was net als vele vorige jaren weer een druk jaar voor onze Heemkundige Kring. We brachten trouw onze vier tijdschriften, met een aantal nieuwe medewerk(st)ers en natuurlijk de 'oude' getrouwen. Daarnaast verscheen onze negende speciale uitgave "Ambrozijn", waarover nog meer in dit tijdschrift. Een boek dat weer een stuk Gooikse geschiedenis vastlegt.

Ook voor volgend jaar 2002 staat weer heel wat op het programma. Als alles gunstig evolueert krijgen we nummer 10 in onze speciale reeks, nl. "Gooëks 2" door Frans Peetermans. Meer hierover in "In en om de kring" en later.

Aan onze talrijke leden (ongeveer 350 ! betalende) wensen we nog vele mooie dagen: een zalig kerstfeest en een heel gelukkig nieuw jaar 2002 ! En vooral een goede gezondheid.

Intussen veel kijk- en leesgenot toegewenst !

*De voorzitter
Jean-Paul De Loecker*

Illustratie kaft: Een passende foto voor de tijd van het jaar: De Kwakenbeekse drie koningen (met vijf in dit geval) eind jaren '90, in weer en wind. (Foto Fred Timmermans)

Jean-Paul DE LOECKER

Rommelmarkt

Er waren drie edities van een kleine rommelmarkt, maar laat ons eerlijk zijn: op de eerste na, kon men moeilijk van een succes spreken.

'In de schaduw van de kerktoeren' zoals dat heet, kwamen er op 15 september ll. een aantal kraampjes te staan van een 'embryo' van een rommelmarkt.

Toch nog enige (jeugdige) belangstelling voor wat ouder speelgoed: papa haalt zijn portefeuille boven.

(Foto's Els Van der Hoeven)

Het was alleszins al een lofwaardige poging om deze activiteit op te starten, vanwege twee van onze medewerkers Pat Delrue en Karl Desmet.

We zijn eigenlijk begonnen onder een slecht gesternte, die eerste editie op zaterdag 15 september. Rond 8 uur 's morgens, het vertrek van de deelnemers a.h.w., regende het pijpestelen. Met als gevolg dat er zich slechts een handvol koene verkopers kwam aanmelden. Pat had nochtans van een 15-tal mensen de (telefonische) bevestiging gekregen dat ze gingen komen, maar helaas die zaterdag was er van hen niets te bekennen. Gelukkig waren er die eerste keer de standjes van de familie Delrue om nog enig gevoel van 'rommelmarkt' te geven.

Nog tweemaal boden zich in oktober (eerste en derde zaterdag van de maand) welgeteld 2 standhouders aan, maar het werd duidelijk dat het op deze manier niet van de grond zou komen.

We hebben nu wat tijd om over de toekomst van een rommelmarkt na te denken. Het is pas in april van volgend jaar (2002) dat er eventueel nieuwe edities

zouden komen. Wellicht was de lokatie niet helemaal geschikt, misschien speelde ook het weer ons parten en werd er direct wat met een hoge frekwentie gestart. Vragen die we in ons bestuur zullen stellen om na te gaan wat kan en moet gedaan worden om een heuse rommelmarkt in Gooik te laten slagen.

We zien wel wat het wordt ... en we houden u natuurlijk op de hoogte.

Quiz

Loopt het dus met onze rommelmarkt-organisatie wat moeilijker, dan kunnen we gerust stellen dat onze quiz een instantsucces was én het ook een treffer blijft.

Inderdaad, ook deze vierde editie, georganiseerd door onze Kring samen met het Davidsfonds, was een schot in de roos. Als men 24 ploegen over de vloer (van de Schuur van de Cam) krijgt, mag men als organisator al heel gelukkig zijn. En als je dan ook merkt dat 'bekendere' quizgroepen stilaan beginnen af te zakken naar Gooik, dan is dat een teken dat men in die kringen heel positief over onze quiz begint te denken en te praten.

Wat de voorbereiding betreft, kunnen we zeggen dat alles zeer vlot is verlopen. Met een paar vergaderingen van de quizkern was het grote stramien van de avond snel vastgelegd. Het grootste werk van het opstellen van de vragen werd deze keer door onze medewerker Johan Thollembeek verricht. Samen met Frans Peetermans, die voor de vragen over Gooik zorgde en een aantal actualiteitsvragen van Jos Huwaert en muziekvragen van ondergetekende, werd een harmonisch geheel opgebouwd van 100 vragen over "van alles en nog wat".

Zoals gezegd proberen we het heemkundig aspect van onze quiz niet te vergeten, vandaar een 12-tal vragen i.v.m. Gooik. Vragen waar we een multiple choice antwoord bij geven voor de niet-Gooikenaars, maar ook 'die van bij ons' moesten af en toe het antwoord schuldig blijven op deze typische Gooikse

Bovenaan een zicht op de goed gevulde Schuur van de Cam, waar ongeveer een honderdtal quizzers broederlijk naast elkaar zaten.

Ernaast een beeld van onze uitstekend werkende jury: v.r.n.l. Johan Thollembeek (de opsteller van de quiz), Roos Schets, Frans Peetermans en zijn vrouw Daniëlle, en als laatste van de rij Heidi Delrue; achter de computer zat Els Van der Hoeven verscholen. Twee beelden nog van de winnende ploegen: eerst de

mannen van "Het verzameld werk van Elsschot" uit Lennik die voor de eerste keer wonnen (links onderaan); daarna de nummers twee "Nescio" uit Ninove (rechts onderaan). Ze hebben net hun medailles gekregen van het gemeentebestuur van Gooik, en worden geflankeerd door o.a. Gunther De Wilde, Jos Huwaert (de presentator), Valeer Jacobs en Michel Doomst.

vragen. Waar een quiz al niet goed voor is, want naderhand weet je dan toch weer iets meer over je eigen gemeente.

De avond werd vlot gepresenteerd door onze vaste medewerker Jos Huwaert, die in zijn gekende stijl weer voor een rustige aanpak zorgde. Na drie edities is hij een geroutineerd "quizmaster" geworden, die niet panikeert als er af en toe 'emotioneel' wordt gereageerd door één van de groepen.

Onze jury, o.l.v. Frans Peetermans, kweet zich uitstekend van hun taak en had niet de minste moeite om te volgen met het verbeteren van de antwoorden. Ook de computer deed zijn intrede in het verwerken ervan, en daar had de kennis van Els veel - zoniet alles - mee te maken. Er was weer een mooi prijzenpakket voorzien en daar zorgden voor een groot deel onze twee trouwe medewerkers/manusjes van alles voor: Pat en Rita Delrue. Desnoods reizen ze naar Frankrijk, maar ook onze plaatselijke Gooikse, Kesterse, Oetingse en Leerbeekse handelaars en banken zorgden voor prachtige prijzen. Dank aan hen allemaal voor hun steun telkens als we hun deur daarvoor weeral platlopen.

Ook ons Gooiks gemeentebestuur bleef niet achter met zijn 'steun': zoals de vorige jaren mochten we prachtige herinneringsmedailles ontvangen voor de eerste drie groepen. Burgemeester Michel Doomst en schepenen Gunther De Wilde en Valeer Jacobs waren trouwens present om die uit te reiken.

Voor de eerste keer in vier jaar was er een andere winnaar dan voorheen. De ploeg "Het verzameld werk van Elsschot", met leden die voor het merendeel uit Lennik afkomstig zijn, won deze editie. Tweede was de ploeg Nescio, met hetzelfde aantal punten, maar de schiftingsvraag maakte het verschil.

En Koppie-Koppie, de winnaar van de vorige drie edities, eindigde deze maal als derde.

Als besluit mogen we stellen dat iedereen zich weer heel goed geamuseerd had, iets bijgeleerd had en een vermakelijke avond had doorgebracht. Onze medewerk(st)ers waren goed in de weer geweest met de bediening en iedereen, zowel inrichters als deelnemers, kijkt al

uit naar een volgende vijfde editie.

Tussen haakjes, de datum daarvoor ligt zo goed als vast. Noteer dus in je agenda van 2002, als je er (terug) wil bij zijn: vrijdag 15 november.

Nogmaals dank aan iedereen die er van ver of dicht bij betrokken was.

Ambrozijn (1)

Nog wat nieuws van onze speciale uitgave nr. 9 "Ambrozijn", het boek dat 20 interviews met oudere Gooikenaars bundelde, geschreven door onze medewerkster Veerle Maebe.

Ongeveer een 230 exemplaren van het boek zijn reeds de deur uit en we mogen ons nog steeds verheugen in een blijvende belangstelling ervoor. Op verscheidene plaatsen waar het boek voorhanden is - winkels in en om Gooik - kunnen we regelmatig de voorraad aanvullen.

We kregen ook waardering voor "Ambrozijn" vanwege ons provinciebestuur. De beoordelingscommissie 'Historische projecten' bevond onze uitgave gunstig genoeg om er een subsidiebedrag van 50.000 fr voor uit te schrijven. Hartelijk dank daarvoor, dit zal ons helpen om financieel weer wat meer in evenwicht te komen.

Laat ons niet vergeten dat de kosten voor dit boek toch wel heel hoog lagen, aan de andere kant is het natuurlijk ook een prachtige uitgave, al zeggen we het zelf. (Tussen haakjes, dat vertelde mij onlangs iemand, die het boek had zien liggen tussen andere in een Standaard Boekhandel-winkel; hij vond het één van de mooiste, meest verzorgde boeken.)

Ambrozijn (2): Jef en Jaak

Natuurlijk mag je zoiets verwachten als je een boek schrijft waarin je mensen interviewt die allemaal al een dagje ouder zijn. Anders zouden zij ook geen getuigen kunnen zijn van lang vervlogen dagen, trouwens. Maar het kwam

bij ons en bij vele andere mensen toch wel hard aan: de dood van twee van de vertellers in ons boek "Ambrozijn", nl. Jef Roosens uit Oetingen en Jaak Dedobbeleer uit Gooik.

Jef Roosens uit de Lenniksestraat te Oetingen was bekend als "Jef de mandenmaker". Hij overleed op 19 oktober 11. en was meer dan

Een andere bekende Gooikenaar is ons tijdens de laatste weken ook ontvallen: Jaak, onze vroegere smid uit de Abbeლოსstraat in het centrum van Gooik. Hij overleed op 13 november 11. en was bijna 79 jaar geworden.

Jaak was een echte Gooikse volksfiguur geworden, mede door zijn bijzonder beroep van smid, maar ook door zijn beminnelijkheid, zijn levenswijsheid en zijn levenslust. Samen met zijn echtgenote Jeanne was hij zo dikwijls te zien op allerlei activiteiten, onder andere door onze Kring georganiseerd.

Wij hebben over hem al één en ander geschreven in ons tijdschrift, heel vroeg in onze reeks trouwens, over zijn werk als smid in het dorp Gooik. Later stond ook zijn werk als houtsculpteur bij ons in de belangstelling en op de voorpagina van één van onze nummers. Waarmee we willen zeggen dat hij een interessante figuur was in onze gemeente, omdat hij ook nog zoveel wist te vertellen over de vroegere manier van leven.

Een manier van leven die helaas stilaan aan het verdwijnen is en die wij gelukkig voor een groot deel konden vastleggen in ons boek "Ambrozijn". Dit boek - en daar zijn we zeker van - kan alleen maar aan waarde winnen, juist omdat het die getuigenissen bevat over een vroegere tijd, verteld door mensen, getuigen, die die tijd zelf hebben meegemaakt.

Vaarwel, Jef en Jaak, het ga je goed in jullie nieuwe omgeving. We zullen jullie hier in Gooik nooit vergeten, omdat jullie speciale mensen waren die een spoor hebben nagelaten in onze kleine Gooikse (en Oetingse) geschiedenis.

Tentoonstelling

Onze rommelmarkt mag misschien niet zo'n groot succes geworden zijn (zie hierboven), toch bracht het ons een mooie tentoonstelling op. We ontmoetten nl. Dirk De Wolf uit Dendermonde, die een aantal van zijn schilderijen had meegebracht naar de markt.

Bovenaan een foto van Jef Roosens - de mandenmaker uit Oetingen - zoals te zien op zijn mooi herdenkingsprentje van zijn begrafenis.

Onderaan Jaak Dedobbeleer (Jaak van de smed) samen met Jeanne, zijn echtgenote, op de receptie ter gelegenheid van de voorstelling van ons boek "Ambrozijn", waarin ook hij vereeuwigd werd. (Foto Karl Desmet)

95 jaar oud geworden.

Zoals in ons boek vermeld, was hij nog steeds actief bezig met zijn werk, dat uiteindelijk een hobby was geworden. Hopelijk heeft hij zijn kennis kunnen doorgeven aan een jongere generatie mandenvlechters, zoals een Pieter Breynaert uit Oetingen. Die kan dan deze mooie traditie voortzetten.

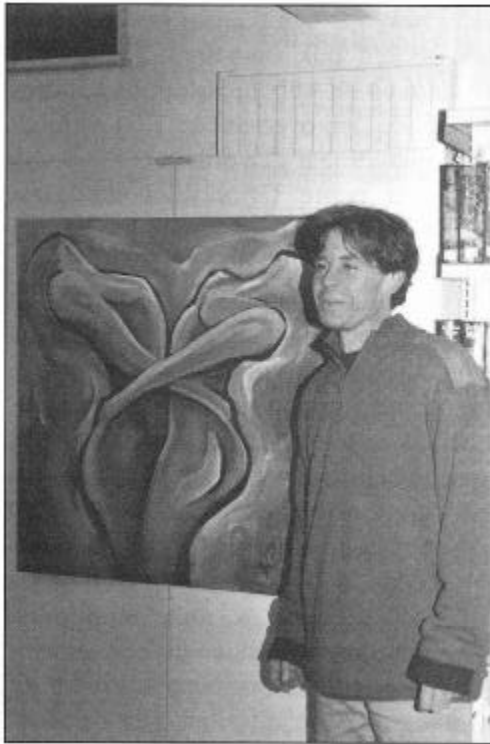
We vonden een mooie beschrijving van Jef op zijn doodsprentje:

"Peter Jef, altijd opgewekt, hij hield van de vrijheid, zijn werk, van mensen.

Op je eigen manier genoot je van de natuur. Als landbouwer bezat je de kracht en het doorzettingsvermogen om telkens opnieuw de vruchten te kunnen oogsten. Je vond er het materiaal en de inspiratie voor je passie - mandenvlechten - waar iedereen je voor bewonderde.

Het is voor ons een grote troost dat we je zo lang in ons midden hebben gehad. Je kracht en je eenvoud, je jeugdige glimlach en die lichtjes in je ogen zullen ons altijd bijblijven."

*Schilder-dichter
Dirk De Wolf
naast één van zijn
prachtige acryl-
schilderijen die
tentoongesteld
hingen in de
Gooikse biblio-
theek in de loop
van de maand
oktober 2001.
(Foto Els Van der
Hoeven)*

We waren direct gecharmeerd door zijn werk, dat heel sfeervolle acrylschilderijen bevatte. Op onze vraag om eventueel eens tentoon te stellen in de bibliotheek, antwoordde deze allroundkunstenaar positief en zo kwam het dat iedereen een 20-tal werken van Dirk De Wolf kon bewonderen in de bibliotheek, van 2 tot 23 november.

Vermelden we ook nog dat hij een prachtige dichtbundel heeft geschreven, met als titel "Stro" (voor slechts 150 fr te verkrijgen in de bibliotheek).

Een bewijs dat heemkunde bij ons in Gooik heel breed kan opgevat worden.

Gooëks 2

Zoals in ons vorig nummer al aangekondigd, zijn we druk bezig met de voorbereidingen van het tweede deel van het Gooiks "woordenboek", het "Gooëks". (Het eerste boek werd trouwens gedurende 5 jaar gebruikt in alle afleveringen van het Gooikse praatcafé - PAF, om er de BV's van dienst hun kennis van het Gooëks te testen.) Onze medewerker Frans Peetermans heeft weer jaren de tijd gehad om nog eens honderden Gooikse woorden en uitdrukkingen te noteren. Iedereen vertelde altijd maar van woorden die hij of zij nog wist en die niet in het eerste deel stonden, dus was het de logica zelf dat er een tweede deel kwam (nadat het eerste deel uitverkocht was, trouwens!).

Wij hebben er al een datum op kunnen plakken om dit tweede deel van het "Gooëks" officieel voor te stellen: dat wordt zaterdag 20 april

2002. Het zal doorgaan in de Schuur van De Cam en het wordt een avond waarin het dialect weer centraal zal staan (en wie de laatste dialectavond meegemaakt heeft in Gooik weet dat dat een prachtige ervaring was).

En als we over dialect spreken, dan kunnen de mannen van Arjaun ook niet ontbreken. Dus hebben we hen gevraagd om de avond muzikaal op te luisteren. Wie weet voelt zich ook nog een Gooikse groep geroepen om in het plaatselijk dialect te zingen?

Wat de uitgave zelf betreft, kunnen we al zeggen dat het een kanjer zal worden van ongeveer 400 bladzijden, met opnieuw een register van dialectwoorden en hun Nederlands equivalent. Over de prijs - in euro wellicht - weten we zelf nog niets, maar we proberen die, zoals altijd trouwens, democratisch te houden. De vorm zal ongeveer dezelfde zijn als het eerste deel. De bedoeling is ook dat eerste deel nog eens opnieuw uit te brengen om het dan in een pakket aan te bieden aan de geïnteresseerden. Meer en definitief nieuws in ons volgend nummer.

Voordrachten

Naast de voorstelling van ons nieuw boek over het 'Gooëks' plannen we in het eerste kwartaal van 2002 nog twee kleinere activiteiten, i.s.m. Oedak.

- Voordracht over Chili

Op vrijdag 15 februari om 20 uur komt Nele Delrue spreken over haar werk in Chili en haar verblijf in Zuid-Amerika. Afgelopen voorjaar en zomer was ze daar als vrijwilligster om arme kinderen bij te staan; ze hielp o.m. met de bouw van een school.

- Voordracht over Compostella

Op vrijdag 15 maart om 20 uur spreekt Christian Brys uit Diest over zijn tocht, zijn 'bedevaart' naar Santiago de Compostella, die hij maakte tussen 1 maart en 31 mei 2001.

Deze twee activiteiten gaan beide door in het zaaltje achteraan in café Borremans, ook bekend als "Het vijfde wiel".